

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت اطلاعات و فرهنگ

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت

د افغانستان د ملي تياتر رياست داخلي کړنلاره

لومړۍ فصل عمومي حکمونه

اړتيا

لومړۍ ماده:

دا کړنلاره د افغانستان د ملي تياتر رياست د اړوندو کاري چارو د ښه والي او لا ښه سمون په موخه چمتو شوې ده.

موخې

دويمه ماده:

د دې کړنلارې موخې په لاندې ښه دي:

- ۱ - په علمي او اکاډميکو طريقو سره په ټول هېواد کې د تياتر هنر پراخول؛
- ۲ - د ملي او فرهنگي ارزښتونو په پام کې نيولو سره د هېواد په کچه د تياتر هنر پرمختگ او پياوړي کولو لپاره د ارزښتمنو او سوچه آثارو وړاندې کول؛
- ۳ - د نړۍ له نورو ملتونو سره د هنر د نندارې په مرسته د بومي فرهنگ بيا رغول؛
- ۴ - په علم، فرهنگ، هنر، سياست او نورو برخو کې د مشاهيرو او لويو تاريخي شخصيتونو د نوم او وياړونو ژوندي ساتل؛
- ۵ - د ماشومانو او تنکيو ځوانانو د پوهې د وړتياوو لوړولو په موخه د نورو تياترونو په کچه د لوبو د تياتر دودول.

اصطلاحات

درېيمه ماده:

په دې کړنلاره کې اصطلاحات د لاندې مفاهيمو لرونکي دي:

- ۱ - تياتر: هغه ځای ته وايي، چې هلته تياتري نندارې وړاندې کېږي؛
- ۲ - سټيج: هغه ځای دی، چې په هغه کې ډراماتيکې پېښې او تياتري نندارې ښوول کېږي؛
- ۳ - کارکوونکي: هغه اشخاص دي، چې په يوه ننداره کې له پيله تر پايه ولوبېږي؛
- ۴ - مکياژ: په ننداره کې د شکل او څېرې بدلولو ته وايي؛
- ۵ - غږ: هغې موسيقي ته وايي، چې نندارې ته د ريښتني جلوي ورکولو لپاره کارول کېږي او د هغې په مرسته د هنرمند او صحنې حالت انځورېږي؛
- ۶ - لايټ (څراغونه): هغو مرستندويو رڼايي وسايلو ته ويل کېږي، چې د نندارې پر مهال د وخت او ځای ځانگړي کولو، پردې او صحنې ته د رښتني جلوي لپاره کارول کېږي او د مختلفو رنگونو لروونکي وي، چې هر رنگ يې په ننداره کې د يو حالت ښودونکی وي؛

۷ - ننداره: ننداربيزه ليکنه ده، چې په هغه کې ډراماتيک احساسات، واقیعتونه او پېښې انځور شوي وي؛

۸ - امپروايزېشن: هغو فزيکي تمريناتو ته وايي، چې مخکې له نندارې څخه د تمثيل لوبغاړو د چمتو والي لپاره کارول کېږي؛

۹ - فيسټيوال: هغه مراسم دي، چې چمتو کوونکي يې د ښه راتلونکي لپاره په هنري او فرهنگي برخو کې د هنرمندانو تر منځ پيلوي او په هغو کې کورني او بهرني هنرمندان خپلې لاسته راوړنې نندارې ته وړاندې کوي؛

۱۰ - د ماشوم تياتر: هغه نندارې دي چې په روزنيزه، اخلاقي يا کيسه بيزه بڼه وړاندې کېږي او مخاطبين يې ماشومان وي؛

۱۱ - د نانځکو تياتر: چې په تمثيل کې نانځکې د انسانانو پر ځای رول لوبوي؛

۱۲ - موبيل تياتر: هغه گرځنده تياترونه، چې په لارو او طبيعي ځايونو کې له سټېج پرته په گرځنده بڼه اجرا کېږي؛

۱۳ - تله تياتر: هغو زنجيري تياترونو ته وايي، چې په ثبت شوې او يا هم په ژوندۍ بڼه اجرا کېږي.

دويېم فصل

د ملي تياتر رياست مسووليتونه

مسووليتونه

څلورمه ماده:

۱ - د افغانستان ملي تياتر يوازینی با صلاحيته مرجع ده چې په ملي او نړيواله کچه د تياتري جشنوارو برابرول يې يو له دندو څخه ده؛

۲ - په مختلفو برخو (کارگرداني، ليکوالي، لوبېدو، امپروايزېشن، مکياژ، لايټ (څراغ)، غږ او نانځکو تياتر جوړولو) کې د هېواد د هنرمندانو د وړتيا لوړولو لپاره د ملي تياتر په کارگاه کې د کورنيو او بهرنيو مجربو استادانو په مرسته د زده کړو ورکشاپونه برابرول؛

۳ - له کورنيو او بهرنيو ارگانونو سره اړيکې او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مقام په تاييد د تياتر د فسټيوالونو په نندارو کې گډون کول؛

۴ - د سټېج پر سر په معاصرو او کلاسيکو کړنلارو د ژونديو تياترونو برابرول او خپرول چې له ملي، ديني، اخلاقي او فرهنگي پېښو سره سمون ولري؛

۵ - د ښو خدمتونو د وړاندې کولو په برخه کې د هنري استعدادونو د پياوړي کولو لپاره د برياليو او ممتازو لوبغاړو هڅول؛

- ٦ - په ښوونځيو، روزنتونونو او نورو ښوونيزو مركزونو كې د ماشومانو او تنكيو ځوانانو د ذهني استعدادونو د پياوړي كولو په موخه په (ښوونيزه، روزنيزه او زده كړييزه) بڼه د ماشومانو لپاره د تياتر ترسره كول؛
- ٧ - د نانځكو تياتر په مختلفو برخو كې د روزنيزو وركشاپونو د ايرول؛
- ٨ - د نانځكو تياتر د پراختيا او پياوړتيا په برخه كې د علمي كادرونو روزل؛
- ٩ - د ماشوم د تياتر، جامو او نانځكو طراحانو جلب او جذب؛
- ١٠ - د ماشومانو لپاره د ښوونيزو او زده كړه ييزو نندارو برابرول، ترسره كول او د ماشوم تياتر ځاى ته له كورونو او روزنتونونو څخه د ماشومانو رابلل؛
- ١١ - د مرستندويو مؤسسو او اطلاعاتو او فرهنگ وزارت په ملاتړ په ملي او نړيواله كچه د نانځكو تياتر د كلني فستيوال چمتو كول؛
- ١٢ - په مركز او ولايتونو كې د ماشوم تياتر، وركشاپونو جوړول؛
- ١٣ - د گرځنده (موبيل) تياتر په بڼه په كليو او د ښار په مختلفو مركزونو كې د زده كړييزو، ښوونيزو او روزنيزو اثارو وړاندې كول؛
- ١٤ - د مادي او معنوي مرستو د ترلاسه كولو لپاره له كورنيو او بهرنيو مؤسسو سره د فرهنگي او هنري اړيكو تينگول؛
- ١٥ - د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د ټوليزو موخو د پلي كولو لپاره د هېواد په كچه د تياتر برنامو او موخو د پلي كېدو كنټرول او څار؛
- ١٦ - د پښتو او دري ادبياتو د پراختيا په موخه د تاريخي او حماسي كيسو په كارولو سره په كلاسيكه او نوې بڼه د ننداريزو ادبياتو پراخول؛
- ١٧ - د ولايتونو د تياتر د كاركوونكو د ظرفيت لوړولو او د هغوى د ودې په موخه د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت مقام او د مرسته كوونكو مؤسسو په ملاتړ د تياتر د يو شمېر استادانو استولو د زميني برابرول؛
- ١٨ - د امكاناتو په پام كې نيولو سره د سيمې په كچه د تياتر د فستيوالونو ترسره كول؛
- ١٩ - د لوړو تياتري نندارو برابرول؛
- ٢٠ - د هنرمندانو د انسجام او هنري فعاليتونو د ښه سمون په برخه كې د ملي، ديني او فرهنگي ارزښتونو په پام كې نيولو سره د تياتر پاليسۍ د پراختيا لپاره د زمينو چمتو كول؛
- ٢١ - له كورنيو او بهرنيو مؤسسو سره د انټرنېټي ويبپاڼو او ټولنيزو شبكو له لارې د اړيكو تينگول؛
- ٢٢ - د اړوندو ادارو په همكارۍ په تياترځاى كې د علمي او اكاډميكو سمپنارونو جوړول؛
- ٢٣ - د ټوليزو رسنيو له لارې د تله تياتر نندارو برابرول او خپرول؛
- ٢٤ - د تياتر هنرمندانو او كاركوونكو لپاره د هنري فعاليتونو د زمينو چمتو كول؛

- ۲۵ - له منظور شوي پلان سره سم د انسجام شويو اجراءاتو د راپور وړاندې کول؛
- ۲۶ - د نورو اړوندو دندو اجرا کول، چې د وزارت د مقام له لوري د قوانينو د حکمونو، نورو تقنيني اسنادو او وزارت له ستراتيژۍ سره سم سپارل کېږي.

درېيم فصل

د نورو تياترونو په وړاندې د ملي تياتر مسووليتونه

مسووليتونه

پنځمه ماده:

- د افغانستان ملي تياتر رياست د خصوصي تياترونو او په مرکز او ولايتونو کې د نورو تياترونو تر څنگ لاندې مسووليتونه لري:
- ۱ - د پرمختگ او پياوړتيا په موخه په مرکز او ولايتونو کې د دولتي او خصوصي تياترونو ملاتړ؛
  - ۲ - د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت مقام په ملاتړ په ولايتونو کې د تياترونو بيا را ژوندي کول؛
  - ۳ - د هغو غوښتونکو لپاره چې په شرايطو برابر وي، د خصوصي تياترونو د فعاليت جوازونو ثبتول او صادرول؛
  - ۴ - د افغانستان د ملي تياتر رياست له کاري پلان سره سم د خصوصي او ولايتي تياترونو د کاري پلان برابرول؛
  - ۵ - د ولايتي تياترونو د کړنو او فعاليت راپور اخيستل؛
  - ۶ - د تياتري فعاليتونو څېړنه او ارزونه او همدا راز د ولايتي تياترونو د پياوړتيا په برخه کې هڅې کول؛
  - ۷ - په مرکز او ولايتونو کې د دولتي او خصوصي تياترونو تر منځ د همغږۍ رامنځته کول او د اړيکو ټينگول؛
  - ۸ - د جشنونو په جوړولو کې د ثبت شويو تياترونو بلنه؛
  - ۹ - د ارزښتمنو اثارو د خپرېدو او د تياتر د نورو فعاليتونو په برخه کې د کاري هڅو د زمينو چمتو کول؛
  - ۱۰ - په مرکز او ولايتونو کې د تياتر فعاليتونو او کاري انډول په موخه د ټولگټو پروژو ورکړه او وپش؛
  - ۱۱ - د معاصرو او پرمختلليو نندارو د جوړولو لپاره د مسلکي او اغېزمنو مشورو وړاندې کول.

څلورم فصل وروستي حکمونه

د پلي کېدو ساحه

شپږمه ماده:

دا کړنلاره د افغانستان ملي تياتر په رياست کې د پلي کېدو وړ ده.

سمول (تعديل)

اوومه ماده:

د دې کړنلارې مواد د افغانستان د ملي تياتر رياست په وړاندیز او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت په منظوري د سمولو (تعديل) وړ دي.

د اجرا نېټه

اتمه ماده:

دا کړنلاره د اطلاعاتو او فرهنگ د مقام د منظوري له نېټې وروسته نافذېږي. دا کړنلاره په (۴) فصلونو او (۸) مادو کې په ۱۳۹۵/۱۰/۱۱ نېټه نافذه شوه.

د تدوين کمېټه

سید منصور رحمانی	محمد حسیب حیات	عبدالحسیب شریفی
د ملي تياتر رياست سرپرست	د تقنين او پالیسي رئیس	د پالیسيو د پراختیا کارپوه

دلاور نذیر زوی

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت مشاور

وکتل شو

منظور دی.